

N:o 35.

Af Herr **Johan Anderson:** *Med förslag till vissa ändringar i Bevillningsstadgan.*

Under tider, sådana som den närvarande, då klagan föres öfver stora och orättvist fördelade skatter och utgifter till stat och kommun, tror jag det tillkommer hvar och en att tillse, om och i hvad mån dylik klagan är befogad, och likaledes hvar och en i den mån han kan, söka afhjelpa de missförhållanden, som kunna förefinnas, för att, om möjligt är, få skattebördorna så rättvist fördelade som möjligt, så att fog till klagan ej må förefinnas. Med denna motion vill jag ej sysselsätta mig med den i mantal satta jordens olika och på samma gång orättvist fördelade skattebördor, utan uteslutande egna uppmärksamheten åt öfriga skatter, som årligen påbjudas och upptagas, deraf en del skatter utgå, ej efter förmåga att betala, eller efter den inkomst de skattskyldige hafva, utan efter helt andra, som det synes mig, orättvisa grunder, till lika belopp, ehvad årsinkomsterna kan vara ett hundra eller många tusen kronor, jag menar den personliga afgiften enligt 1 Art. i Bevillningsförordningen.

Utom nu omnämnda personliga beskattning finnes en annan, benämnd mantalspenningar i Kongl. Maj:ts nådiga förordning den 24 April 1863, bestämd till 40 öre för man och 20 öre för qvinna som uppnått 18 års ålder.

Utom dessa tvenne nu uppräknade personliga skatter förekomma åtskilliga andra, som med stöd af lag utgå för person, utan afseende å större eller mindre inkomster, hvilka sammanlagdt uppgå till en summa, som för den fattige och arbetaren kan vara känbar nog. Se här hvad de personliga skatterna för ett hjonelag kunna uppgå till:

Mantalspenningar för man	— 40.
Skyddsafgiften	— 40.
	<hr/>
Transport	— 80.

	Transport	—	80.
Kurhusafgiften, olika i olika län, torde kunna upptagas till		—	50.
Afgiften till folkskolan och kommun, möjligen olika på olika orter, torde här kunna beräknas till		1:	—
Till presterskapets aflöning, äfven olika å olika orter, utgår i den kommun jag tillhör, för man		—	25.
	Summa för man	2:	55.
Härtill kommer hustruns personliga skatter, minst hälften emot mannens		1:	28.
Dertill en särskild afgift för matlag till presterskapets aflöning, möjligen olika å olika orter, utgörande inom den kommun jag tillhör, för en torpare 66 öre, för en bakstugusittare 33 öre, i medeltal kan alltså utföras		—	49.
Dagsverksskyldigheten per matlag till kyrka med hvad dertill hör, fattighus, sockenstuga och folkskolehus, torde per år kunna beräknas till		—	18.

Summa per matlag 4: 50,
 hvilken summa för den mindre bemedlade kan vara känbar nog, helst mången mindre bemedlad och arbetare har så ringa inkomster att de ej böra belastas med några stående utgifter. Jag tillåter mig att här söka visa de inkomster som för ett helt års mödosamt arbete kommer en del arbetare till del.

Inom åtskilliga orter, deribland den jag tillhör, finnas duglige arbetare som på egen kost, så sommar som vinter, få i aflöning för hvarje mansdagsverke 70 å 75 öre per dag, hvilket efter 300 arbetsdagar per år, förutsatt att mannen har så god helsa att han alla dagar kan arbeta, får, om högsta aflöningen 75 öre beräknas för ett helt års träget och mödosamt arbete 225: —
 Dertill kommer värdet af en inskränkt bostad, affall i skogen till vedbrand och något litet jordland till rotfrukter, antages kunna beräknas till 50: —

Summa per år 275: —

Är en dylik arbetare gift, hvilket oftast är händelsen, och hustruns mesta tid åtgår till barnens vård, der sådana finnas, hvilket ock är oftast händelsen, anskaffandet af födoämnen, lagning af mat och densamma transporterande till den arbetande mannen, uppsamling, hembärning och sönderhuggning af vedbranden, lagning af kläder åt sig, mannen och barnen, lärer hustrun föga eller intet vidare kunna bidraga till familjens underhåll, utan densamma skall klädas och födas

med mannens här ofvan uppräknade årsinkomst 275 kronor, hvilken, då ofvan uppräknade personliga skatter afdragits och föda för sön- och helgedagar jemväl beräknats, uppgår till cirka 74 öre per dag.

Jemför man de inkomster en dylik på svältkur kommen person har med de bättre lottades årliga inkomster, som kunna hafva lika stor inkomst per dag, som en arbetare och andra ha på ett helt år, så hemställas om ej den arbetandes klagan är fullt befogad.

Att den personliga beskattningen alltså är lika orättvis som klandervärd, lärer ej kunna bestridas, mycket mindre vederläggas.

Oaktadt sådan beskattning utgår ej mindre af den fattige än den rike med stora inkomster till alldeles lika sifferbelopp, och oaktadt arbetaren och den med små inkomster mångdubbelt hårdare tryckes af skatterna än den som med stora inkomster gifver i skatt någon liten del af sitt öfverflöd, är den mindre bemedlade stäld i ett helt och hållet omyndighetstillstånd och betagen all rätt att uti det allmännas, så väl som kommunens angelägenheter få göra sig hörd, utan måste mekaniskt och maskinmässigt böja sig efter det tryck som andra bättre lottade, lika maskinmässigt pröfvar dem tåla.

Då, efter hvad här ofvan blifvit antydt, ett hjonelag, eller enskild person, finnas i den ställning att de ingenting ega, ingenting kunna förtjena mera än till ett allt för knappt underhåll, och för de personliga skatterna arbeta mera än 5 dagar hvarje år, — deras känsla dervid kan mera tänkas än beskrivas — så är väl rätt och billigt att lyssna till deras rop och befria dem från en beskattning, som ej kan benämnas annorlunda än onaturlig.

Sedan jag förutskickat dessa erinringar och betänkligheter, tager jag mig friheten föreslå att Riksdagen för sin del ville besluta

att all personlig beskattning till staten upphör och följaktligen 1 § af Kongl. Förordningen af den 24 April 1863 N:o 20 upphäfves, samt 1 Art. 1 § ur Bevillningsförordningen utgår.

Till följd af hvad nu yrkadt blifvit, nemligen att all personlig skatt till staten skall upphöra, är nödigt att vidare förändringar göras i Bevillningsförordningen, så att personer med mindre inkomst än nuvarande 400 kronor må erlægga skatt och att de, som ha de större årsinkomsterna och förty ha bästa tillfälle att betala, få erlægga beskattning i mån derafter och i beräkning tages den skattskyldiges större och mindre lätthet att skatterna erläggas, enär en person med stora årsinkomster alltid har lättare att erlægga en flerdubblad procent af sina inkomster, än den som har en ringa årsinkomst blott en procent, och med anledning deraf vill jag föreslå och anhålla att Riksdagen för sin

del ville besluta att Bevillningsförordningens 2 § mom. 1 erhåller följande förändrade lydelse:

För hvarje jordbruksfastighet till och med 25,000 kronors taxeringsvärde 3 öre för hvarje fulla 100 kronor af uppskattningsvärdet — från 25,000 till 50,000 kronor 4 öre, från 50,000 till 75,000 kronor 5 öre och från 75,000 kronor och derutöfver 6 öre för hvarje fulla 100 kronor af uppskattningsvärdet.

Och 6 § 1 mom. af samma förordning erhålla följande förändrade lydelse:

För all inkomst vare sig af kapital eller arbete erlägges bevillning med $\frac{1}{4}$ procent af behållna inkomstbeloppet till och med 500 kronor, från 500 till och med 1,000 kronor $\frac{1}{2}$ procent, från 1,000 kronor till och med 1,500 kronor $\frac{3}{4}$ procent, från 1,500 till och med 3,000 kronor 1 procent, från 3,000 till och med 5,000 kronor $1\frac{1}{4}$ procent, från 5,000 till och med 10,000 kronor $1\frac{1}{2}$ procent från 10,000 till och med 15,000 kronor $1\frac{3}{4}$ procent, från 15,000 till och med 20,000 kronor 2 procent och sedan $\frac{1}{4}$ procent förökning för hvarje öfverskjutande 10,000 kronor,

samt 8 § 1 mom. få följande lydelse:

Bevillning för inkomst af kapital eller arbete eger icke rum, när den skattskyldiges sammanräknade årsinkomst ej uppgår till 300 kronor.

Då jag här ofvan påpekat det omyndighetstillstånd, hvori en delarbetare och andra sig nu befinna, kommer samtidigt med denna motion en annan att väckas, hvori ändring sökes i Riksdagsordningens 14 §, i syfte att alla, som erlägga skatt för egendom, kapital eller arbete, blifva röstberättigade till riksdagsman, och får jag här samma motion i tillämpliga delar återropa.

Stockholm den 25 Januari 1880.

J. Anderson,
från Jönköpings län.